

TOVENAARSLEERLINGEN

Van tijd tot tijd krijgen we in de New Age Big Business te maken met een hype. Zo was er in de jaren '90 het boek van James Redfield: *De Celestijnse Belofte*. Dat boek dreigde de levens van menigeen ingrijpend te veranderen. Kijkend naar de toestand van onze cultuur heeft dat misschien toch niet helemaal gewerkt. Nu staan de Celestijnse Beloftes en zijn opvolgers rijen dik bij De Slegte. De belofte is niet uitgekomen.

In 2006 verscheen de film '*The Secret*' naar het gelijknamige boek, van Rhonda Byrne.

Misschien hebt u de film gezien of het boek gelezen.

Wat daarin uit de doeken wordt gedaan is de 'Wet van de Aantrekkingskracht', ofwel het idee dat als wij onze zinnen zetten op iets begeerlijks en gedachten aan het onbegeerlijke achterwege laten, het universum onze wensen zal verhoren. Vroeger hadden we God of Sinterklaas - het onderscheid was niet voor iedereen duidelijk - en nu hebben we 'The Secret', dat speciaal schijnt te werken in gevallen van materiële wenselijkheid.

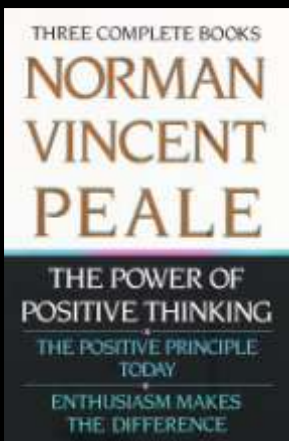
Kijkend naar de film werd ik min of meer niet lekker, maar dat kan aan mij liggen. Ik word bevangen door een gevoel van malaise als het universum wordt ingezet voor het vullen van onze portemonnee. Weer een van de New Age fads die mensen kritiekloos volgen, alsof de wereld zo simpel in elkaar zit en iedereen die in dit leven niet krijgt wat hij wil, alleen maar even z'n denkpatroon hoeft te veranderen.

Luisterend naar de reacties van sommigen was er sprake van grote teleurstelling: de loterij was nog steeds niet gewonnen, het droomhuis liet op zich wachten.

Het leuke van de New Age vind ik altijd dat al die moderne messiassen die miljoenen verdienen aan hun bestsellers niets anders doen dan stokoude ideeën recyclen.

Zo was er in de 50er jaren de Amerikaanse dominee *Norman Vincent Peale* (2898-1993) die roem verwierf met zijn boek '*De kracht van positief denken*'. Peale riep niet dat het universum het wel voor ons op zou knappen, maar beschreef methodes om ons denken en handelen te veranderen, omdat we uitstralen wat we verwachten.

Kijk, en dat is natuurlijk waar. Dat weten we allemaal. Op menselijk niveau worden onze positieve of negatieve verwachtingen vaak - niet altijd, we moeten ook niet overdrijven - door het handelen van onze medemensen bevestigd. Onze lichaamstaal en onze 'uitstraling' doen vaak meer dan we in de gaten hebben.

Het boek van Peale, in 15 talen vertaald en verkocht bij miljoenen doet nog steeds de ronde, maar - vergeef m'n negatieve gedachte - de wereld is er nog niet heel veel mee opgeschoten.

In ieder geval leidde Peale ons niet op verkeerde sporen, en ging het hem om een gezonde verhouding tussen mensen en met God, en dat is okee.

Wat niet okee is, is een geloof dat we ons lot zelf in de hand hebben, zoals dat door New Age messiasen wordt gepredikt. Verbondenheid met het universum: ja. Maar niet om onze zin te krijgen. En nog minder om het tegen elkaar te gebruiken: "Je denkt niet goed", of "je hebt er zelf voor gekozen"; Eigen schuld dikke bult.

In het kielzog van Redfield en Byrne zijn intussen vele boeken verschenen die ons vertellen hoe we makkelijk onze wensen vervuld kunnen krijgen en vooral financiële voorspoed kunnen afdwingen.

De vraag is of we daar goeie of kwaie krachten mee aanboren; een vraag die de moeite waard is om te stellen.

In de Middeleeuwen en de Renaissance kende men de 'grimoires' : toverboeken met recepten om geesten op te roepen, als Aladin en zijn wonderlamp. De rituelen uit de grimoires werden gebruikt om ons te geven wat we begeerden of onze kolen uit het vuur te halen. Die toverboeken met gedetailleerde instructies en incantaties waren enorm populair.

Magie is van alle tijden, en werkzaam voor goed én kwaad. Niet alleen magiërs maakten er gebruik van, want wie heeft er nou niks te wensen, toch? Het aanroepen van geesten en demonen werd niet speciaal als slecht gezien, maar meer als een middel om iets te bereiken.

Grimoires werden met de hand gekopieerd en vaak prachtig geïllustreerd. De 'recepten' waren van veel oudere datum, en dateerden meestal uit de eerste eeuwen van onze jaartelling, overgenomen uit Hebreeuwse en Latijnse teksten.

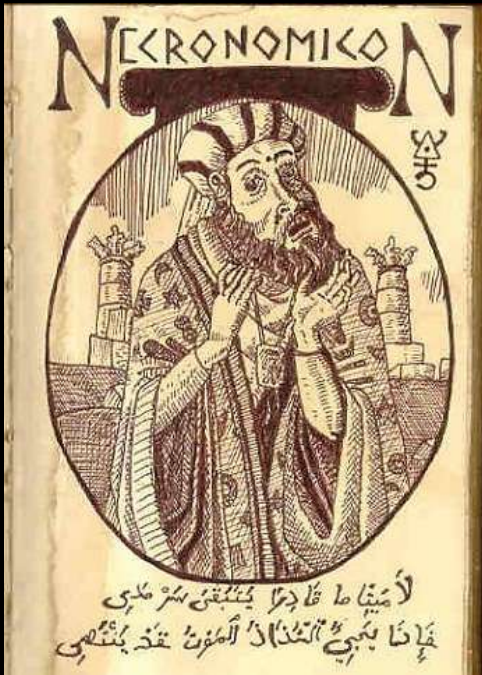
Het meest magische boek was 'De Sleutel van Salomo', toegeschreven aan de legendarische koning, die in de joodse mythologie de grootste magiër aller tijden was. Talloze toverboeken zagen het licht.

Ook engelen werden aangeroepen. Zo is er de 'Enochian Magic', gebaseerd op het apocriefe 'Boek van Enoch' herontdekt door de Engelse 16de eeuwse magiër John Dee, die schrift doorkreeg om met engelen te communiceren. Het liep niet goed af met John Dee, en op het eind van zijn leven stond hij er alleen voor, alle engelen ten spijt.

Het is niet moeilijk om te ontdekken dat in deze tijd de toverboeken, herdrukken, maar vooral na-aperij, weer grif aftrek vinden. Waar het ene artikel vertelt dat de Enochian Magic van John Dee met hem het graf in is gegaan, schrijft een ander een boek met 'Enochian Magic' voor beginners.

Zo gaat het met zo ongeveer elke vorm van Westerse magie: mensen die er brood in zien krabben zich op het hoofd en trekken er een draad Magie uit, waar anderen enthousiast een pannenkoek van breien om het te hete gerecht mee aan te pakken. Er zijn zelfs verschillende versies van de 'Necronomicon' op de markt, het totaal fictieve werk dat nooit geschreven is, niet door een 'Mad Arab' Abdul Alhazred en niet door Jan Klaassen. Het is een titel die alleen bestond in het brein van H.P. Lovecraft, als een folly waarachter niets schuilging dan zijn meestelijke suggestie. Desalniettemin wordt de 'Necronomicon' verkocht aan mensen die kennelijk nooit van Lovecraft hebben gehoord, en de hemel weet wat ze er mee (proberen) te doen.

Over al deze dingen is veel te zeggen.

Je kunt er om lachen en je kunt je afvragen waar we met z'n allen mee bezig zijn. Grimoires zijn tot daar aan toe, The Secret is betrekkelijk onschuldig, maar op de plaats van God willen staan, door de technische toverkunsten van een LHC of door genetische manipulatie, dat leidt onherroepelijk tot de diepste mogelijk val. We zijn de tovenaarsleerlingen die Salomo of John Dee verre overtreffen, maar zonder een spoor van hun wijsheid.

De menselijke behoefte om de hemel te bestormen is van alle tijden; het is de basis van mythen en religie. Maar de wetten waaraan het universum beantwoordt zijn niet van menselijke maat, en simpel zijn ze al helemaal niet. We zullen onwijs blijven proberen de Schepping haar geheimen te ontfutselen: soms helaas met succes. De gevolgen zijn voor onze rekening.